Nd. 209. Frumvarp til laga

um breyting á lögum nr. 6 9. jan. 1935, um tekjuskatt og eignarskatt.

(Eftir 2. umr. í Nd.)

1. gr.

Fyrsta og önnur málsgrein 6. gr. laganna hljóði þannig:

Skattgjald þeirra, sem um ræðir í 1. gr. og 2. gr. og í a- og c-lið 3. gr., reiknast þannig:

Ef hinn skattskyldi hluti teknanna er undir 1000 kr., greiðist af honum 1%.

Af	1000—	2000	kr.	greiðist	10	kr.	af	1000	kr.	og	2	%	af	afganginum
—	2000—	3000	—	—	30	—	—	2000	—	—	3	—	—	—
—	3000—	4000	—	—	60	—	—	3000	—	—	4	—	—	—
—	4000—	5000	—	—	100	—	—	4000	—	—	5	—	—	—
—	5000—	6000	—	—	150	—	—	5000	—	—	6	—	—	—
—	6000—	7000	—	—	210	—	—	6000	—	—	7	—	—	—
—	7000—	8000	—	—	280	—	—	7000	—	—	8	—	—	—
—	8000—	9000	—	—	360	—	—	8000	—	—	9	—	—	—
—	9000—	10000	—	—	450	—	—	9000	—	—	10	—	—	—
—	10000—	12000	—	—	550	—	—	10000	—	—	11½	—	—	—
—	12000—	14000	—	—	780	—	—	12000	—	—	13	—	—	—
—	14000—	17000	—	—	1040	—	—	14000	—	—	15	—	—	—
—	17000—	20000	—	—	1490	—	—	17000	—	—	17	—	—	—
—	20000—	25000	—	—	2000	—	—	20000	—	—	18	—	—	—
—	25000—	30000	—	—	2900	—	—	25000	—	—	19	—	—	—
—	30000—	40000	—	—	3850	—	—	30000	—	—	20	—	—	—
—	40000—	50000	—	—	5850	—	—	40000	—	—	21	—	—	—
—	50000—	60000	—	—	7950	—	—	50000	—	—	22	—	—	—

2. gr.

2. málsliður 1. málsgr. d-liðar í 7. gr. laganna orðist svo:

Til arðs af hlutabréfum telst auk venjulegrar arðsútborgunar, úthlutuð fríhlutabréf og sérhver önnur afhending verðmæta til hluthafa, er telja verður sem tekjur af hlutaeign þeirra í félaginu, enn fremur úthlutanir við félagsslit umfram upphaflegt hlutafjárframlag, þ. e. nafnverð hlutabréfanna, og skiptir ekki máli í því sambandi, fyrir hvaða verð þau hafa verið seld og keypt.

3. gr.

Síðasti málsl. 4. málsgr. 8. gr. laganna falli niður.

Í stað 6. og síðustu málsgr. sömu lagagr. komi:

Félög þau og stofnanir, er um ræðir í 3. gr. a, mega draga frá tekjum sínum 5% af innborguðu hlutafé eða stofnfé.

Ef nokkuð af ársarði þessara félaga er lagt í varasjóð, er sú upphæð undanþegin tekjuskatti og skal koma til frádráttar við ákvörðun skattskyldra tekna, þó eigi hærri fjárhæð en sem nemur ⅕ — einum fimmta — af hreinum tekjum félags, áður en tekjuskattur, stríðsgróðaskattur og útsvar, sem greitt hefur verið á árinu, er dregið frá tekjunum. Hjá þeim af þessum félögum, sem hafa sjávarútveg sem aðalatvinnurekstur, og félögum, sem samkvæmt lögum geta ekki úthlutað varasjóði sínum við félagsslit, sbr. t. d. 3. gr. l. nr. 46 13. júní 1937, má þó draga frá tekjunum varasjóðstillag, sem nemur ⅓ — einum þriðja — af hreinum tekjum félags, áður en tekjuskattur, stríðsgróðaskattur, samvinnuskattur og útsvar, sem greitt hefur verið á árinu, er dregið frá tekjunum.

Arðjöfnunarsjóði, eftirlaunasjóði og aðra sjóði, sem ekki eru beinlínis ætlaðir til að tryggja rekstur fyrirtækisins sjálfs, má ekki telja sem varasjóð.

Ef nokkurri fjárhæð úr varasjóði, sem myndaður er eftir 1. jan. 1941, er síðar varið til úthlutunar til hluthafa, ráðstafað til einkaþarfa þeirra á beinan eða óbeinan hátt eða varið til annars en þess að mæta hreinum rekstrarhalla fyrirtækisins, skal telja þá fjárhæð að viðbættum 20% — tuttugu af hundraði — til skattskyldra tekna á því ári. Nú er einhverri fjárhæð úr varasjóði, sem myndaður var fyrir 1. janúar 1941, varið á þann hátt, er að framan greinir, og skal þá telja ¾ þeirrar fjárhæðar til skattskyldra tekna félagsins á því ári. Það telst ráðstöfun á fé varasjóðs samkvæmt framansögðu, ef félag, sem nýtur eða notið hefur hlunninda vegna framlags í varasjóð, ver einhverju af eignum sínum með eftirgreindum hætti:

a. Veitir hluthöfum, stjórnendum félags eða öðrum lán í peningum eða öðrum verðmætum, sem ekki eru beinlínis viðkomandi rekstri félagsins.
b. Veitir hluthöfum, stjórnendum félags eða öðrum nokkur fríðindi, beint eða óbeint, umfram arðsúthlutun og venjulegar eða eðlilegar launagreiðslur.
c. Kaupir eign óeðlilega háu verði að dómi skattanefndar. Skal þá skattanefnd meta, hvert verð geti talizt hæfilegt. Mismun hins raunverulega kaupverðs og matsverðs skattanefndar telst ráðstafað úr varasjóði, og úthlutun arðs úr félaginu, ef keypt hefur verið af hluthafa.

Nú hefur félag, sem myndað hefur varasjóð, ráðstafað fé á einhvern þann hátt, sem greinir í a—c-liðum, og fellur það þá til skattgreiðslu samkv. ákvæðum næstu málsgreinar hér á undan, þó eigi hærri fjárhæð en nemur varasjóði í lok skattársins. Skal þá miða við þá lánsfjárupphæð, sem útistandandi er um áramót af lánum, er veitt voru á árinu, að viðbættu meðaltali þeirra lána, er veitt hafa verið og greidd á skattárinu samkv. a-lið, heildarupphæð veittra hlunninda á skattárinu samkv. b-lið, og mismun matsverðs og kaupverðs eigna samkv. c-lið. Þó ná ákvæði a—b og c-liðar ekki til þeirra upphæða, sem íslenzk útgerðarfélög áttu í varasjóði samkvæmt efnahagsreikningi 31. des. 1939, að því leyti sem þau ganga lengra en takmarkanir um ráðstafanir á fé varasjóðs, sem giltu samkvæmt lögum nr. 6 9. jan. 1935 og lögum nr. 39 12. febr. 1940.

Nú rýrnar varasjóðseign félags, og skal þá telja, að sá hluti varasjóðs, sem til var 1. jan. 1941, eyðist á undan þeim sjóði, er síðar myndaðist, sbr. þó 62. gr.

Nú hrökkva hreinar árstekjur félags að viðbættri þeirri hreinni eign, sem félagið á umfram varasjóð og hlutafé, eigi fyrir skatt- og útsvarsgreiðslum og því varasjóðstillagi, sem undanþegið er skattgreiðslu samkv. lögum þessum, og er þá heimilt að taka þá fjárhæð, sem á vantar, úr varasjóði.

4. gr.

a. Fyrir „500 krónur“ í d-lið 10. gr. laganna komi: 1000 kr.
b. g-liður 10. gr. laganna hljóði þannig: Eignarskatt, sem greiddur hefur verið á árinu.

5. gr.

Í stað a—c-liða í 12. gr. laganna komi:

a. Í Reykjavík:

Fyrir einstakling	kr.	900.00
— hjón	—	1800.00
— hvert barn	—	700.00

b. Annars staðar á landinu:

Fyrir einstakling	—	900.00
— hjón	—	1800.00
— hvert barn	—	600.00

Frádráttur veitist fyrir þau börn, sem ekki eru fullra 16 ára í byrjun þess almanaksárs, þegar skattur er á lagður. Hér með teljast stjúpbörn, kjörbörn og fósturbörn, sem ekki er greitt meðlag með. Fyrir aðra skylduómaga, sem skattgreiðandi

hefur á framfæri sínu, veitist sami frádráttur og fyrir börn. Hafi hinn framfærði tekjur, lækkar frádrátturinn sem þeim nemur og fellur burt, ef tekjuupphæðin nemur lögleyfðum ómagafrádrætti eða meiru.

6. gr.

a. Upphaf 14. gr. laganna verði þannig:
Af skuldlausri eign skal árlega greiða skatt sem hér segir:
Ef eignin er yfir 10000 kr., en undir 15000 kr., greiðist af henni 1‰.
Af 15000—30000 kr. greiðist 15 kr. af 15000 óg 2‰ af afgangi.
Af 30000—40000 kr. greiðist 45 kr. af 30000 og 3‰ af afgangi.

b. Í stað „5000" kr. í niðurlagi 14. gr. laganna komi: 10000 kr.

7. gr.

Fyrri málsgr. e-liðar 19. gr. laganna orðist svo:
Hlutabréf skulu talin með nafnverði, ef hlutaféð er óskert, en annars með hlutfallslegri upphæð, miðað við upphaflegt hlutafé.

8. gr.

a- og b-liðir í 30. gr. laganna hljóði þannig:

a. Í kaupstöðum og kauptúnum, sem eru hreppur fyrir sig, skal greiða skattanefnd 2%, en annars staðar á landinu 4% af þeirri upphæð, sem skatturinn nemur. Þó skal borgunin ekki fara fram úr 20 kr. og ekki vera minni en 14 kr. fyrir hvern starfsdag nefndarmanns.

b. Yfirskattanefndarmenn utan Reykjavíkur fá 15 krónur á dag og ferðakostnað.

9. gr.

Aftan við 31. gr. laganna komi ný málsgrein, svo hljóðandi:
Óheimilt er að slíta félagi og úthluta eignum þess fyrri en opinberir skattar af tekjum þess og eignum hafa að fullu verið greiddir fyrir allan starfstíma félagsins.

10. gr.

Síðari málsliður 2. málsgr. 34. gr. laganna orðist svo:
Komi síðar í ljós, að áætlun hefur verið of lág eða skattþegni hefur ekki verið gert að greiða skatt af öllum tekjum sínum og eignum, er heimilt að reikna skatt gjaldanda að nýju, þó ekki lengra aftur í tímann en 5 ár.

11. gr.

42. gr. laganna orðist svo:
Dómsmálaráðherra skipar lögfræðing til þess að hafa á hendi rannsóknir í skattamálum, er hafi heimild til þess að hefja rannsókn og setja rétt í hvaða umdæmi landsins sem er. Auk valds rannsóknardómara skal hann hafa sama rétt til þess að krefjast upplýsinga og sama aðgang að bókum og skjölum og ríkisskattanefnd hefur samkvæmt lögum þessum. Kostnaður af þessari ráðstöfun greiðist úr ríkissjóði.

Er mál er svo vaxið, að yfirskattanefnd eða ríkisskattanefnd telur sig ekki geta fengið nægar upplýsingar um tekjur og eignir skattþegns eða framtal þykir tortryggilegt, getur nefndin vísað málinu til rannsóknar samkvæmt 1. mgr. Fjármálaráðherra getur og gefið fyrirmæli um, að rannsókn skuli hafin, er hann telur ástæðu til. Að rannsókn lokinni skal afrit af prófum málsins, ásamt greinargerð um niðurstöður rannsóknarinnar, send aðila þeim, er rannsóknar hafði beiðzt, en sá aðili hlutast síðan til um frekari afgreiðslu málsins samkvæmt þessum lögum.

12. gr.

43. gr. laganna orðist svo:
Skattanefndir allar og skattstjórar bæjanna skulu halda gerðabækur, er fjármálaráðuneytið lætur gera á kostnað ríkissjóðs. Löggildir lögreglustjóri gerðabækur

skattanefnda og skattstjóra, en fjármálaráðuneytið gerðabækur yfirskattanefnda og ríkisskattanefndar.

Í gerðabækur skattanefnda skal meðal annars rita skattskrárnar og úrskurði. Skattskrá skal þó eigi rita í gerðabók skattstjóra. Yfirskattanefndir og ríkisskattanefnd skrá og í gerðabækur sínar úrskurði og aðrar ákvarðanir.

Formenn skattanefnda og skattstjórar skulu árlega láta niðurjöfnunarnefnd í té ókeypis endurrit af skattskrám, til afnota við niðurjöfnun útsvara. Svo skulu og formenn skattanefnda og skattstjórar gefa hagstofunni skýrslur um skattálagninguna, í því formi, sem hún fyrirskipar.

13. gr.

Aftan við 2. málslið 45. gr. laganna komi nýr málsliður, svo hljóðandi:

Nú er skattur eigi greiddur fyrir næstu áramót eftir að hann var á lagður, og skal þá greiða 1% dráttarvexti fyrir hvern mánuð eða brot úr mánuði, sem greiðsla dregst frá þeim áramótum.

14. gr.

Í stað 55. gr. í VI. kafla laganna komi 9 nýjar greinar, er verða 55.—63. gr., svo hljóðandi:

a. (55. gr.) Á meðan vísitala kauplagsnefndar er hærri en 110, miðað við grunntöluna 100 í jan.—marz 1939, skal tekjuskattur einstaklinga, heimilisfastra hér á landi, reiknaður þannig:

Hreinar tekjur gjaldanda skal margfalda með 100 og deila útkomunni með meðalmánaðarvísitölu skattársins. Við ákvörðun hreinna tekna skal tekjuhæðin deilanleg með 50, en því sleppt, sem er fram yfir. Meðalvísitala þessi skal jafnan vera heil tala, og er minni hluta en ½ sleppt, en ½ eða meira hækkað.

Frá þeirri tekjuupphæð, er þannig fæst, skal dreginn persónufrádráttur samkvæmt ákvæðum 12. gr.

Þegar upphæð tekjuskatts hefur verið fundin samkv. reglum 6 gr., skal margfalda hana með meðalvísitölunni og deila útkomunni með 100.

Ofangreind ákvæði gilda um þá einstaklinga, er hafa eigi hærri hreinar tekjur en kr. 15000.00, eftir að þær hafa verið lækkaðar á framangreindan hátt. Af hærri tekjum en hér greinir skal tekjuskattur reiknaður samkv. 6. gr. óbreyttri, en tekjuskatturinn síðan lækkaður um sömu fjárhæð og skattívilnunin hefur numið hjá þeim gjaldendum með sama frádrætti eftir 12. gr., er hafa í hreinar tekjur kr. 15000.00, eftir að þær hafa verið lækkaðar samkvæmt framangreindri reglu.

b. (56. gr.) Nú nýtur félag, er um getur í 3. gr. a og hefur sjávarútveg sem aðalatvinnurekstur, hlunninda vegna framlags í varasjóð samkv. ákvæðum 8. gr., og skal þá 50% af því fé, er það leggur í varasjóð, ráðstafað á þann hátt, að það sé lagt á sérstakan reikning í banka eða keypt fyrir það opinber verðbréf og þau falin banka til geymslu. Nefnist sá hluti varasjóðsins nýbyggingarsjóður, og gilda um hann þær reglur, er greinir í 57.—60. gr. Áskilinn hluti af varasjóðstillaginu skal lagður í nýbyggingarsjóð á því sama ári, sem varasjóðstillagið er ákveðið, en séu vanefndir á því að einhverju eða öllu leyti, skal greiða í ríkissjóð 20% af þeirri fjárhæð, er til vantar.

Af fé nýbyggingarsjóðs má ekki meira en ⅗ hlutar vera innstæða á biðreikningi í erlendri mynt, sbr. lög nr. 82 9. júlí 1941, nema með sérstöku leyfi nefndar þeirrar, er um getur í 59. gr. Getur nefndin veitt leyfi til þess, að meira en að ofan greinir sé á biðreikningi, ef aðili sýnir fram á, að hann geti ekki lagt féð fram á annan hátt vegna þess, að fé varasjóðs hafi verið notað til að greiða skuldir fyrirtækisins.

c. (57. gr.) Útgerðarfélag ráðstafar sjálft því fé, er það hefur lagt í nýbyggingarsjóð, en því má eingöngu verja til aukningar og endurnýjunar á framleiðslutækjum á sviði útgerðar, annaðhvort með nýbyggingum innanlands eða með

kaupum frá öðrum löndum. Þó er heimilt að verja fé nýbyggingarsjóðs til að greiða tap á útgerð, ef aðrar eignir hrökkva ekki til fyrir því, en áður en það er gert, skal það tilkynnt nefnd þeirri, er um ræðir í 59. gr., og lætur hún þá aðila vita, hvort hún telur slíka ráðstöfun í samræmi við lög þessi.

Sé fé nýbyggingarsjóðs veðsett eða því ráðstafað á einhvern annan hátt en að framan greinir, um lengri eða skemmri tíma, skal greiða af því tekjuskatt jafnháan þeim skatti, sem hefði orðið að greiða af fénu, þegar það var lagt fyrir, ef það hefði þá verið skattskylt.

d. (58. gr.) Útgerðarfélag lætur fylgja með skattframtali sínu yfirlýsingu frá hlutaðeigandi banka um það, hve mikið fé sé geymt þar í nýbyggingarsjóði, og yfirlit um þær breytingar, sem kunna að hafa orðið á innstæðu sjóðsins síðan hann var myndaður. Enn fremur vottorð um, að á fé þessu hvíli engar kvaðir.

e. (59. gr.) Þriggja manna nefnd sú, er skipuð var samkv. g-lið (61. gr.) 4. gr. laga nr. 9 5. maí 1941, skal hafa eftirlit með því, að fylgt sé fyrirmælum laga þessara um ávöxtun og ráðstöfun á fé nýbyggingarsjóðs, en ákvæði laga þessara gilda bæði um það fé, er greitt var í nýbyggingarsjóð árið 1941, og það fé, sem síðar er í hann lagt. Nefndin er skipuð af ráðherra, einn eftir tilnefningu Landssambands íslenzkra útvegsmanna, annar eftir tilnefningu Alþýðusambands Íslands, en hinn þriðji án tilnefningar, og er hann formaður nefndarinnar. Nú verður autt sæti nefndarmanns, og skipar þá ráðherra mann í nefndina í hans stað, eftir þeirri reglu, er að framan greinir.

Skattanefndir skulu senda nefnd þeirri, er hér um ræðir, skýrslu um framlög í nýbyggingarsjóð og innstæðu hvers fyrirtækis, svo fljótt sem unnt er, eftir að upplýsingar um það bárust þeim í hendur. Um hver áramót skulu þau fyrirtæki, er fé eiga í nýbyggingarsjóði, senda nefndinni skýrslu um ráðstöfun þess fjár, er þau hafa tekið úr sjóðnum á liðnu ári.

Nú telur nefndin vafa á því, að fé úr nýbyggingarsjóði hafi verið varið samkvæmt ákvæðum laga þessara, og skal hún þá tafarlaust tilkynna það stjórn viðkomandi útgerðarfélags. Nefndin skal síðan úrskurða um það, hvort greiða skuli skatt af fénu samkv. síðari málsgr. 57. gr., og tilkynna það skattanefnd og eigenda sjóðsins.

Úrskurðum nefndarinnar má skjóta til ríkisskattanefndar til fullnaðarúrskurðar, sbr. þó 2. málsgr. 41. gr. Sé ágreiningur innan nefndarinnar, getur minni hlutinn einnig skotið honum til úrskurðar ríkisskattanefndar.

Þóknun fyrir störf nefndarinnar greiðist úr ríkissjóði.

f. (60. gr.) Nú hefur innstæða í nýbyggingarsjóði verið notuð samkvæmt fyrirmælum laga þessara, og telst þá sú eign til varasjóðs hjá viðkomandi félagi.

g. (61. gr.) Einstaklingar og sameignarfélög, er stunda sjávarútveg sem aðalatvinnurekstur, mega draga frá skattskyldum tekjum sínum þær fjárupphæðir, er þau leggja í nýbyggingarsjóð af útgerðartekjum sínum, þó eigi hærri fjárhæð en sem nemur 20% af hreinum árstekjum þeirra af útgerð áður en tekjuskattur, stríðsgróðaskattur og útsvar, sem greitt hefur verið á árinu, er dregið frá tekjunum, enda sé tekjum af útgerðinni haldið greinilega aðskildum frá öðrum tekjum gjaldanda. Um ávöxtun og ráðstöfun þessa fjár gilda ákvæði þessara laga, eftir því sem við á.

h. (62. gr.) Sá hluti af tekjum félags árið 1940, sem undanþeginn var skattgreiðslu árið 1941 vegna tapsfrádráttar samkv. ákvæðum j-liðar (64. gr.) 4. greinar laga nr. 9 5. maí 1941, skal teljast til varasjóðs, og má nota þann hluta varasjóðsins til að mæta hreinum rekstrarhalla félagsins, að svo miklu leyti sem aðrar eignir þess, þar með talin önnur eign í varasjóði, hrökkva ekki til að jafna rekstrarhallann. Sé nokkru af þessu fé varið til annars en að framan greinir, skal greiða tekjuskatt af 60% þeirrar fjárhæðar, er þannig er varið úr sjóðnum, jafnháan þeim skatti, sem hefði orðið að greiða af fénu, þegar það var lagt fyrir, ef það hefði þá verið skattskylt.

i. (63. gr.) Heimilt er ráðherra að breyta timaákvörðunum og frestum þeim, er um ræðir í IV. kafla laganna, eftir því, sem þörf krefur, við álagningu skatts 1942.

15. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og koma til framkvæmda við álagningu tekjuskatts og eignarskatts á árinu 1942, miðað við tekjur ársins 1941. Jafnframt eru úr gildi numin lög nr. 9 5. maí 1941, um breyting á lögum nr. 6 9. jan. 1935, um tekjuskatt og eignarskatt.